

FM: Pēc 1,3% krituma pirmajā ceturksnī nākamajos ceturkšņos gaidāma strauja ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās

Publicēts: 31.05.2021.

[Jaunami](#)

[Tautsaimniecības analīze](#)

Latvijas iekšzemes kopprodukts (IKP) 2021. gada pirmajā ceturksnī, salīdzinot ar attiecīgo ceturksni pirms gada, samazinājies par 1,3%, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) pirmdien publicētie dati. Šāds IKP kritums ir par 0,9 procentpunktiem mazāks nekā CSP bija lēsusī pirms mēneša publicētajā IKP ātrajā novērtējumā un mazāks nekā IKP bija samazinājies pagājušā gada ceturktajā ceturksnī.

Pirmā ceturkšņa dati rāda, ka Latvijas ekonomika Covid-19 krīzes otro vilni ir pārvarējusi ar daudz mazākiem zaudējumiem nekā pirmo uzliesmojumu pagājušā gada pavasarī, neskatoties uz to, ka šogad saslimstības mazināšanai noteiktie ierobežojumi bija daudz stingrāki. Veismīgāku ekonomikas darbību krīzes otrajā vilnī noteikusi gan uzņēmumu labāka pielāgošanās Covid-19 situācijai, gan apjomīgākie uzņēmēju un iedzīvotāju atbalsta pasākumi, nodrošinot iespēju krīzes skartajām nozarēm pilnībā nepārtraukt darbību un atbalstot iedzīvotāju patēriņu, gan palielinātais veselības nozares finansējums.

No nozaru puses vislielākā pozitīvā ietekme uz Latvijas ekonomikas izaugsmi pirmajā ceturksnī bijusi veselības un sociālās aprūpes nozarei, kur, pateicoties pieaugušajam valsts finansējumam un tam, ka atšķirībā no pagājušā gada nozares pakalpojumi nebija ierobežoti, sasniegts 19,7% kāpums. Finanšu pakalpojumu nozare pieaugusi par 15,2%, un kopējos rādītājus pozitīvi ietekmējis arī pieaugums apstrādes rūpniecībā par 1,6% un enerģētikā un ieguves rūpniecībā par 5,9%. Tāpat arī, pateicoties pieaugušajiem vairumtirdzniecības apjomiem, tirdzniecības nozarē kopā fiksēts 2,0% kāpums, kamēr mazumtirdzniecība Covid-19 ierobežojumu rezultātā samazinājās par 5,1%.

Kopumā lielāko negatīvo ietekmi uz ekonomikas rādītājiem pirmajā ceturksnī atstāja kritums Covid-19 ierobežojumu tieši skartajās nozarēs, tai skaitā komercpakalpojumu nozarēs par 11,7%, izmitināšanā un ēdināšanā par 53,3%, kā arī transportā – par 8,2%. Transporta nozari vairs būtiski neietekmēja Krievijas tranzīta samazinājums, kur kravu apjomi jau pagājušajā gadā bija sarukuši līdz ļoti zemam līmenim, un attiecīgi arī nozares samazinājums šā gada pirmajā ceturksnī vairs nebija tik krass kā pērn. Atšķirībā no pagājušā gada, kad būvniecības nozare saglabāja stabilu pieaugumu, šogad pirmajā ceturksnī būvniecības apjomi ir kritušies par 12,4%, ko noteica gan būvniecībai nelabvēlīgākie laika apstākļi, gan neliels valsts investīciju izdevumu samazinājums šā gada sākumā.

Pēc pirmajā ceturksnī piedzīvotā krituma, turpmākajos šā gada ceturkšņos jau ir sagaidāma visai strauja ekonomiskās izaugsmes atjaunošanās, ko nodrošinās gan Covid-19 ierobežojumu mīkstināšana un atcelšana, gan valsts izdevumu pieaugums ekonomikas atbalstam, tajā skaitā iedzīvotāju patēriņam un investīcijām infrastruktūrā, gan pašlaik labvēlīgā ekonomiskā situācija pasaulē un galvenajās Latvijas ārējās tirdzniecības partnervalstīs. Tas, cik tieši strauja šī ekonomikas izaugsme 2021.gadā izrādīsies, būs tieši atkarīgs no tā, cik ātri uzlabosies epidemioloģiskā situācija un mazināti ierobežojumi, kā arī no vakcinācijas procesa sekmēm, lai rudenī spētu izvairīties no jauna Covid-19 uzliesmojuma. Pašlaik šī attīstība vieš optimismu, jo saslimstības rādītāji gan sezonālu faktoru, gan vakcinācijas ietekmē pēdējās nedēļas laikā strauji samazinās, un arī vakcinācijas process pēc aizkavēšanās gada pirmajos mēnešos pašlaik noris pietiekami strauji, lai līdz rudenim sasniegtu kolektīvās imunitātes nodrošināšanai nepieciešamo līmeni.

Savukārt ārējo vidi pašlaik pozitīvi raksturo ekonomikas sentimenta indeksu kāpums gan visā Eiropā, gan galvenajās Latvijas ārējās tirdzniecības partnervalstīs. Tāpat arī Latvijā uzņēmēju un patērētāju noskaņojums pēdējā laikā ir būtiski uzlabojies un maijā Eiropas Komisijas veidotais ekonomikas sentimenta indekss ESI Latvijā ir sasniedzis augstāko līmeni kopš 2018. gada decembra. Līdzīgi Eiropas Savienībā (ES) uzņēmēju un patērētāju noskaņojums ir pozitīvāks kopš 2018. gada februāra. Savās maija sākumā publicētajās prognozēs Eiropas Komisija ir paaugstinājusi ES ekonomikas izaugsmes prognozi 2021. gadam līdz 4,2% salīdzinot ar

februārī prognozētajiem 3,7%, savukārt 2022. gadam izaugsmes prognoze ir paaugstināta no 3,9% līdz 4,4%. Finanšu ministrija pašlaik izstrādā makroekonomisko rādītāju prognozes 2022. gada valsts budžeta sagatavošanai, kas ietvers arī pārskatītu IKP prognozi un tiks publiskotas jūnija vidū. Šā gada februārī sagatavotās makroekonomisko rādītāju prognozes paredzēja, ka Latvijas IKP šogad varētu pieaugt par 3,0 procentiem.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-pec-13-krituma-pirmaja-ceturksni-nakamajos-ceturksnos-gaidama-strauja-ekonomiskas-izaugsmes-atjaunosanas>